

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2016. gada 13. septembrī*

sniegt prejudiciālu nolēmumu — Eiropas Savienības pilsonība — LESD 20. un 21. pants — Direktīva 2004/38/EK — Trešās valsts valstspiederīgā, kam ir iepriekšēja kriminālsodāmība, tiesības uzturēties dalībvalstī — Vecāks, kam ir atsevišķa aizgādība pār diviem nepilngadīgiem bērniem, kuri ir Savienības pilsoņi — Pirmais bērns, kam ir dzīvesvietas dalībvalsts pilsonība — Otrais bērns, kam ir citas dalībvalsts pilsonība — Valsts tiesību akti, kuros ir izslēgta uzturēšanās atļaujas piešķiršana šim augšupējam viņa iepriekšējās kriminālsodāmības dēļ — Uzturēšanās atteikums, kas var radīt pienākumu bērniem atstāt Savienības teritoriju

Lieta C-165/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa, Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 20. martā un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 7. aprīlī, tiesvedībā

Alfredo Rendón Marín

pret

Administración del Estado .

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], K. Toadere [*C. Toader*], D. Švābi [*D. Šváby*], F. Biltšens [*F. Biltgen*] un K. Likurgs [*C. Lycourgos*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*] (referents), E. Juhāss [*E. Juhász*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Safjans [*M. Safjan*], M. Bergere [*M. Berger*], A. Prehala [*A. Prechal*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerālvokāts M. Špunars [*M. Szpunar*]

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2015. gada 30. jūnijā,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- Rendón Marín vārdā – *I. Aránzazu Triguero Hernández* un *L. De Rossi*, abogadas,
- Spānijas valdības vārdā – *A. Rubio González* un *L. Banciella Rodríguez-Miñón*, pārstāvji,
- Dānijas valdības vārdā – *C. Thorning* un *M. Wolff*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

- Grieķijas valdības vārdā – *T. Papadopoulou*, pārstāve,
 - Francijas valdības vārdā – *D. Colas* un *R. Coesme*, pārstāvji,
 - Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *L. D’Ascia*, *avvocato dello Stato*,
 - Nīderlandes valdības vārdā – *M. Bulterman* un *B. Koopman*, pārstāves,
 - Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, kā arī *K. Pawłowska* un *M. Pawlicka*, pārstāvji,
 - Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *M. Holt* un *J. Beeko*, pārstāvji, kam palīdz *D. Blundell*, *barrister*,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *I. Martínez del Peral*, kā arī *M. Wilderspin*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2016. gada 4. februāra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par LESD 20. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Alfredo Rendón Marín*, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais un nepilngadīgu Savienības pilsoņu tēvs, pār kuriem viņam ir atsevišķa aizgādība un kuri kopš viņu dzimšanas dzīvo Spānijā, un *Administración del Estado* (Valsts administrācija, Spānija) par *Director General de Inmigración del Ministerio de Trabajo e Inmigración* (Darba un imigrācijas ministrijas imigrācijas lietu ģenerāldirektors, Spānija) atteikumu viņam izņēmuma apstākļos piešķirt uzturēšanās atļauju iepriekšējās kriminālsodāmības dēļ.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp., un labojumi – OV 2004, L 229, 35. lpp., un OV 2005, L 197, 34. lpp.), preambulas 23. un 24. apsvērumam:
 - “(23) Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu izraidīšana sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ var nopietni kaitēt personām, kas, īstenojot ar Līgumu piešķirtās tiesības un brīvības, ir faktiski integrējušās uzņēmējā [uzņēmējā] dalībvalstī. Tādēļ šādu pasākumu apjoms būtu jāierobežo atbilstīgi proporcionalitātes principam, lai ņemtu vērā attiecīgo personu integrācijas pakāpi, to uzturēšanās ilgumu uzņēmējā [uzņēmējā] dalībvalstī, vecumu, veselības stāvokli, ģimenes un ekonomisko stāvokli un saiknes ar izcelsmes valsti.
 - (24) Jo vairāk Savienības pilsoņi un viņu ģimenes locekļi ir integrējušies uzņēmējā [uzņēmējā] dalībvalstī, jo augstākam attiecīgi vajadzētu būt aizsardzības līmenim pret izraidīšanu. Vienīgi izņēmuma apstākļos, kad ir nopietns pamatojums valsts drošības apsvērumu dēļ, būtu jāizraida Savienības pilsoņi, kas uzņēmējas [uzņēmējas] dalībvalsts teritorijā ir uzturējušies daudzus

gadus, jo īpaši tad, ja viņi tajā ir dzimuši un dzīvojuši visu mūžu. Turklāt šādi izņēmuma apstākļi būtu jāņem vērā, pieņemot lēmumu par nepilngadīgo izraidīšanu, lai aizsargātu viņu saikni ar ģimeni saskaņā ar 1989. gada 20. novembra Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bērna tiesībām.”

4 Direktīvas 2004/38 2. pantā “Definīcijas” ir noteikts:

“Šajā direktīvā:

1) “Savienības pilsonis” ir ikviena persona, kurai ir kādas dalībvalsts valstiskā piederība;

2) “ģimenes loceklis” ir:

[..]

d) Savienības pilsoņa, kā arī viņa laulātā vai b) apakšpunktā definētā partnera apgādībā esošie tiešie augšupējie radnieki;

3) “uzņēmēja [uzņemošā] dalībvalsts” ir dalībvalsts, uz kuru pārceļas Savienības pilsonis, lai īstenotu savas brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesības.”

5 Šīs direktīvas 3. pantā “Saņēmēji” ir noteikts:

“1. Šo direktīvu piemēro visiem Savienības pilsoņiem, kas pārceļas uz dzīvi vai uzturas dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi, un uz viņu ģimenes locekļiem atbilstīgi 2. panta 2. punkta definīcijai, kuri tos pavada vai pārceļas kopā ar tiem.

2. Neskarot attiecīgo personu brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesības, kas tām var būt katrai atsevišķi, uzņēmēja [uzņemošā] dalībvalsts saskaņā ar saviem tiesību aktiem veicina šādu personu ieceļošanu un uzturēšanos:

a) visi pārējie ģimenes locekļi neatkarīgi no to valstiskās piederības, uz kuriem neattiecas 2. panta 2. punktā minētā definīcija un kuri ceļojuma sākuma valstī ir tā Savienības pilsoņa apgādībā vai dzīvo ar viņu vienā mājsaimniecībā, kam ir sākotnējās uzturēšanās tiesības [..];

[..]

Uzņēmēja [uzņemošā] dalībvalsts sīki pārbauda personiskos apstākļus un pamato aizliegumu šīm personām iebraukt vai uzturēties.”

6 Minētās direktīvas 7. panta “Tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus” 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Visiem Savienības pilsoņiem ir tiesības uzturēties citas dalībvalsts teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus, ja:

a) viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas uzņēmējā dalībvalstī; vai arī

b) viņu līdzekļi ir pietiekami viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem, lai nekļūtu par uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā, un viņiem ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums uzņēmējā [uzņemošajā] dalībvalstī; vai arī

[..]

d) viņi ir ģimenes locekļi, kas pavada Savienības pilsoni vai ieceļo kopā ar Savienības pilsoni, kurš atbilst a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.

2. Uzturēšanās tiesības, kas noteiktas 1. punktā, tiek attiecinātas arī uz ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts pilsoņi, bet pavada Savienības pilsoni uzņēmējā dalībvalstī vai ieceļo kopā ar viņu, ja šis Savienības pilsonis atbilst 1. punkta a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.”

- 7 Direktīvas 2004/38 IV nodaļas “Pastāvīgas uzturēšanās tiesības” 16. panta “Vispārējs noteikums attiecībā uz Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem” 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Savienības pilsoņiem, kas likumīgi un nepārtraukti ir uzturējušies uzņēmējā [uzņemošajā] dalībvalstī piecus gadus, ir tiesības pastāvīgi uzturēties šajā valstī. Uz šīm tiesībām nedrīkst attiecināt III nodaļā paredzētos nosacījumus.

2. Šā panta 1. punkts attiecas arī uz ģimenes locekļiem, kas nav nevienas dalībvalsts valstspiederīgie un ir kopā ar Savienības pilsoni likumīgi un nepārtraukti uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī piecus gadus.”

- 8 Direktīvas 2004/38 VI nodaļā “Ieceļošanas tiesību un uzturēšanās tiesību ierobežojumi sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ” ietilpstošā 27. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Ievērojot šīs nodaļas noteikumus, dalībvalstis neatkarīgi no valstiskās piederības drīkst ierobežot Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu pārvietošanās un uzturēšanās brīvību sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ. Šādus apsvērumus neizmanto ekonomiskos nolūkos.

2. Pasākumi, ko veic sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ, atbilst proporcionalitātes [samērīguma] principam un pamatojas tikai uz attiecīgā indivīda personisko darbību [ricību]. Iepriekšējas kriminālas sodāmības pašas par sevi nav pamatojums šādu pasākumu veikšanai.

Attiecīgā indivīda personiskajai darbībai jārada faktiski, attiecīgajā brīdī esoši un pietiekami nopietni draudi, kas skar vienu no sabiedrības pamatinteresēm. Nav pieņemami apsvērumi, kas atdalīti no konkrētā gadījuma iezīmēm vai pamatojas uz vispārējas profilakses apsvērumiem.”

- 9 Minētās direktīvas 28. pantā “Aizsardzība pret izraidīšanu” ir noteikts:

“1. Uzņēmēja dalībvalsts, pirms pieņem lēmumu par izraidīšanu sabiedriskās kārtības vai valsts drošības dēļ, ņem vērā apsvērumus, piemēram, to, cik ilgi attiecīgais indivīds ir uzturējies tās teritorijā, viņa/viņas vecumu, veselības stāvokli, ģimenes un ekonomisko stāvokli, sociālo un kultūrálo integrāciju uzņēmējā dalībvalstī un to, cik stipras saiknes viņu vieno ar izcelsmes valsti.

2. Uzņēmēja dalībvalsts nedrīkst pieņemt lēmumu par tādu Savienības pilsoņu vai viņu ģimenes locekļu izraidīšanu neatkarīgi no viņu valstiskās piederības, kuriem ir tiesības pastāvīgi uzturēties tās teritorijā, izņemot nopietnu sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ.

3. Lēmumu par izraidīšanu nedrīkst pieņemt pret Savienības pilsoņiem, izņemot, ja lēmums pamatojas uz nopietniem valsts drošības apsvērumiem, ko definējušas dalībvalstis, ja pilsoņi:

- a) ir uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus; vai arī
- b) ir nepilngadīgi, izņemot, ja izraidīšana ir vajadzīga bērna interesēs, kā to paredz 1989. gada 20. novembra Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par bērna tiesībām.”

Spānijas tiesības

10 2000. gada 11. janvāra *Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social* (Konstitutīvais likums 4/2000 par ārzemnieku tiesībām un brīvībām Spānijā un viņu sociālo integrāciju) (BOE Nr. 10, 2000. gada 12. janvāris, 1139. lpp.) 31. panta 3. punktā ir paredzēta iespēja piešķirt pagaidu uzturēšanās atļauju izņēmuma apstākļu dēļ, trešās valsts valstspiederīgajam iepriekš neiegūstot vīzu.

11 Šī likuma 31. panta 5. un 7. punktā ir noteikts:

“5. Lai ārzemniekam atļautu uzturēšanos uz noteiktu laiku, viņam ir jābūt bez iepriekšējas kriminālsodāmības Spānijā vai valstīs, kurās viņš iepriekš ir uzturējies, par Spānijas tiesību sistēmā paredzētiem noziedzīgiem nodarījumiem un nav jābūt liegtai iebraukšanai valstīs, ar kurām Spānija ir noslēgusi līgumu šajā ziņā.

[..]

7. Lai atjaunotu pagaidu uzturēšanās atļauju, vajadzības gadījumā tiek izvērtētas:

a) iepriekšējas kriminālsodāmības, ņemot vērā atbrīvošanu no soda vai nosacītu atbrīvošanu no soda, vai nosacītu brīvības atņemšanas sodu;

b) indivīda pienākumu neievērošana nodokļu un sociālā nodrošinājumā jomā.

Saistībā ar šo atjaunošanu it īpaši tiek ņemti vērā ārzemnieka centieni integrēties, kuri liecina par labu [atļaujas] atjaunošanai un kuri ir jāpierāda, izmantojot pozitīvu autonomā apgabala ziņojumu, kas apliecina, ka indivīds ir piedalījies šī likuma 2.b pantā paredzētajās mācībās.”

12 2004. gada 30. decembra *Real Decreto 2393/2004 por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000* (Karaļa dekrēts 2393/2004, ar kuru ir apstiprināti Konstitutīvā likuma 4/2000 īstenošanas noteikumi) (BOE Nr. 6, 2005. gada 7. janvāris, 485. lpp.) pirmā papildu noteikuma 4. punktā ir paredzēts:

“[...] Valsts imigrācijas un emigrācijas lietu sekretariāts, pamatojoties uz Valsts iekšlietu sekretariāta sākotnējo ziņojumu, var izsniegt pagaidu uzturēšanās atļauju tādu izņēmuma apstākļu gadījumā, kuri nav paredzēti Likuma [4/2000] īstenošanas noteikumos.”

13 2011. gada 20. aprīļa *Real Decreto 557/2011 por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000, tras su reforma por Ley Orgánica 2/2009* (Karaļa dekrēts 557/2011, ar kuru ir apstiprināti Konstitutīvā likuma 4/2000 īstenošanas noteikumi, pēc tā grozīšanas ar Konstitutīvo likumu 2/2009) (BOE Nr. 103, 2011. gada 30. aprīlis, 43821. lpp.) 124. un 128. pantā ir paredzēta iespēja prasīt pagaidu uzturēšanās atļauju izņēmuma apstākļos, lai ģimene varētu iesakņoties (*arraigo familiar*), ar nosacījumu, ka pieteicējam nav iepriekšējas kriminālsodāmības Spānijā vai valstīs, kurās viņš iepriekš ir uzturējies, par Spānijas tiesību sistēmā paredzētiem noziedzīgiem nodarījumiem.

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

14 *A. Rendón Marín* – Kolumbijas valstspiederīgais – ir divu nepilngadīgu bērnu, kuri ir dzimuši Malagā (Spānija), tēvs, proti, dēla, kuram ir Spānijas pilsonība, un meitas, kurai ir Polijas pilsonība, tēvs. Šie bērni vienmēr ir uzturējušies Spānijā.

- 15 No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka ar *Juzgado de Primera instancia de Málaga* (Malagas pirmās instances tiesa, Spānija) 2009. gada 13. maija nolēmumu *A. Rendón Marín* tika piešķirtas atsevišķas aizgādības un izmitināšanas tiesības attiecībā uz viņa bērniem. Šo bērnu mātes, kura ir Polijas pilsoņe, dzīvesvieta nav zināma. Saskaņā ar lēmumu par prejudiciāla jautājuma uzdošanu abi bērni saņem piemērotu aprūpi un izglītību.
- 16 *A. Rendón Marín* ir iepriekšējas kriminālsodāmības. It īpaši viņš ir ticis notiesāts Spānijā ar brīvības atņemšanas sodu uz deviņiem mēnešiem. Tomēr no 2009. gada 13. februāra viņam tika piemērota šī soda [izciešanas] atlikšana uz diviem gadiem. Iesniedzējtiesas lēmuma pieņemšanas datumā, tas ir, 2014. gada 20. martā, ieinteresētā persona gaidīja lēmumu par pieteikumu par iepriekšējo kriminālsodāmību dzēšanu no sodāmības reģistra (*cancelación*).
- 17 2010. gada 18. februārī *A. Rendón Marín* iesniedza Darba un imigrācijas ministrijas imigrācijas lietu ģenerāldirektoram pieteikumu par pagaidu uzturēšanās atļauju izņēmuma apstākļu dēļ atbilstoši Karaļa dekrēta 2393/2004 pirmā papildu noteikuma 4. punktam.
- 18 Ar 2010. gada 13. jūlija lēmumu *A. Rendón Marín* pieteikums, piemērojot Likuma 4/2000 31. panta 5. punkta noteikumus, tika noraidīts iepriekšējas kriminālsodāmības dēļ.
- 19 Tā kā *A. Rendón Marín* pieteikums, ar kuru viņš apstrīdēja šo lēmumu, tika noraidīts ar 2012. gada 21. marta *Audiencia Nacional* (Valsts tiesa, Spānija) spriedumu, viņš iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa, Spānija).
- 20 *A. Rendón Marín* savu apelāciju pamatoja ar vienu vienīgu tiesību pamatu, kas attiecas, pirmkārt, uz 2004. gada 19. oktobra sprieduma *Zhu un Chen* (C-200/02, EU:C:2004:639) un 2011. gada 8. marta sprieduma *Ruiz Zambrano* (C-34/09, EU:C:2011:124) kļūdainu interpretāciju, jo no šiem spriedumiem izrietošā judikatūra, viņaprāt, liek viņam piešķirt lūgto uzturēšanās atļauju, kā arī, otrkārt, Likuma 4/2000 31. panta 3. un 7. punkta pārkāpumu.
- 21 Iesniedzējtiesa norāda, ka neatkarīgi no pamatlietas konkrētajiem apstākļiem tajā tāpat kā lietās, kurās ir taisīts 2004. gada 19. oktobra spriedums *Zhu un Chen* (C-200/02, EU:C:2004:639) un 2011. gada 8. marta spriedums *Ruiz Zambrano* (C-34/09, EU:C:2011:124), attiecībā uz *A. Rendón Marín* pieņemtais uzturēšanās atļaujas Spānijā atteikums nozīmē, ka viņam piespiedu kārtā ir jāatstāj Spānijas teritorija un tāpat Eiropas Savienības teritorija, no kā izriet, ka ieinteresētās personas diviem nepilngadīgajiem bērniem, kas ir atkarīgi no ieinteresētās personas, ir jāizbrauc no šīs teritorijas. Šī tiesa tomēr norāda, ka atšķirībā no 2004. gada 19. oktobra spriedumā *Zhu un Chen* (C-200/02, EU:C:2004:639) un 2011. gada 8. marta spriedumā *Ruiz Zambrano* (C-34/09, EU:C:2011:124) aplūkotajām situācijām piemērojamajā valsts tiesiskajā regulējumā ir paredzēts aizliegums piešķirt uzturēšanās atļauju, ja pieteicējam ir iepriekšēja kriminālsodāmība Spānijā.
- 22 Līdz ar to iesniedzējtiesa šaubās par to, vai valsts tiesības, ar kurām ir aizliegts piešķirt uzturēšanās atļauju, ja ir iepriekšējas kriminālsodāmības valstī, kurā atļauja tiek lūgta, no kā nav iespējamas atkāpes – lai gan tas nenovēršami nozīmē, ka nepilngadīgai personai, kurai ir Savienības pilsonība un kura ir atkarīga no attiecīgās atļaujas pieteicēja, tiek liegtas tās tiesības uzturēties Savienības teritorijā, – atbilst Tiesas judikatūrai par LESD 20. pantu, uz kuru ir izdarīta atsauce šajā lietā.
- 23 Šādos apstākļos *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai ar LESD 20. pantu, interpretējot to atbilstoši 2004. gada 19. oktobra spriedumam *Zhu un Chen* (C-200/02, EU:C:2004:639) un 2011. gada 8. marta spriedumam *Ruiz Zambrano* (C-34/09, EU:C:2011:124), ir saderīgs valsts tiesiskais regulējums, kas izslēdz iespēju piešķirt uzturēšanās atļauju

tēvam – kura nepilngadīgais bērns ir Savienības pilsonis un ir atkarīgs no viņa –, tādēļ ka viņam ir iepriekšēja kriminālsodāmība valstī, kurā viņš lūdz atļauju, lai gan tā rezultātā nepilngadīgais bērns ir spiests izceļot no Savienības teritorijas, ņemot vērā to, ka viņam ir jāseko savam tēvam?”

Par pamatlīetas pastāvēšanu

- 24 Gan no LESD 267. panta formulējuma, gan no tā sistēmas izriet, ka valstu tiesas ir pilnvarotas vērsties Tiesā ar lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu tikai tad, ja lieta, saistībā ar kuru tām jāpieņem nolēmums, ņemot vērā Tiesas prejudiciālo nolēmumu, faktiski ir izskatīšanā šajās tiesās (spriedums, 2008. gada 11. septembris, *UGT-Rioja* u.c., no C-428/06 līdz C-434/06, EU:C:2008:488, 39. punkts un tajā minētā judikatūra). Tātad Tiesa pēc savas iniciatīvas var pārbaudīt, vai pamatlīeta pastāv.
- 25 Šajā gadījumā lieta attiecas uz atteikumu *A. Rendón Marín* piešķirt pagaidu uzturēšanās atļauju Spānijā, kad *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) ir iesniegta apelācijas sūdzība par *Audiencia Nacional* (Valsts tiesa) 2012. gada 21. marta spriedumu, ar kuru ir noraidīta par lēmumu noraidīt ieinteresētās personas iesniegto pieteikumu par uzturēšanās atļauju celtā prasība.
- 26 No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem, kā arī no apsvērumiem, ko tiesas sēdē izteica *A. Rendón Marín* un Spānijas valdība, izriet, ka pēc tam, kad *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) iesniedza šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, prasītājs pamatlīetā valdības pārstāvniecībai Malagā iesniedza divus jaunus pieteikumus par pagaidu uzturēšanās atļauju izņēmuma apstākļu dēļ, no kuriem otrais tika apmierināts.
- 27 Tiesas sēdē Spānijas valdība norādīja, ka 2015. gada 18. februārī *Subdelegación del Gobierno en Málaga* (Valdības pārstāvība Malagas provincē, Spānija) piešķīra pagaidu uzturēšanās atļauju *A. Rendón Marín*. Šajā ziņā no *A. Rendón Marín* mutvārdu paskaidrojumiem izriet, ka viņš ir ieguvis šo pagaidu uzturēšanās atļauju izņēmuma apstākļu dēļ, kas pamatoti ar ģimenes iesakņošanas atbilstoši Karaļa dekrēta 557/2011 124. un 128. pantam tādēļ, ka kompetentā Spānijas iestāde ir dzēsusi no sodāmības reģistra atzīmi par viņa iepriekšējo kriminālsodāmību (*cancelación*).
- 28 Šādos apstākļos iesniedzējtiesa tika aicināta norādīt Tiesai, vai tā uzskata, ka nolēmuma pieņemšanai tai vēl ir vajadzīga Tiesas atbilde.
- 29 2016. gada 9. marta vēstulē iesniedzējtiesa konstatēja, ka strīdīgajā administratīvajā prasībā formulētais lūgums piešķirt pagaidu uzturēšanās atļauju ir apmierināts ar Valdības pārstāvības Malagas provincē 2015. gada 18. februārī pieņemto lēmumu, bet tā norādīja, ka tā vēlas paturēt spēkā savu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.
- 30 Iesniedzējtiesa uzskata, ka uzturēšanās atļaujas piešķiršana *A. Rendón Marín* 2015. gada februārī nav līdzvērtīga pamatprasībā izteikto prasījumu pilnīgai apmierināšanai. Tā uzskata, ka, ja strīdīgā administratīvā sūdzība būtu tikusi apmierināta, apstrīdētais 2010. gada 13. jūlija lēmums, ar kuru ir noraidīts ieinteresētās personas pieteikums par uzturēšanās atļaujas piešķiršanu, būtu atzīts par nelikumīgu un no tā izrietošā šādas atļaujas piešķiršana būtu radījusi sekas, sākot no šī datuma. Šī lēmuma un uzturēšanās atļaujas piešķiršanas spēkā neesamībai minētajā datumā varēja būt papildu sekas prasītājam pamatlīetā, kas pārsniedz šo pašu piešķiršanu, kā, piemēram, kompensācija par darba līguma, sociālo maksājumu vai sociālā nodrošinājuma pabalstu zaudēšanu vai attiecīgi tiesības iegūt Spānijas pavalstniecību.
- 31 Tātad ir jākonstatē, ka iesniedzējtiesa vēl joprojām izskata pamatlīetu un ka Tiesas atbilde uz uzdoto jautājumu turpina būt noderīga, lai atrisinātu šo lietu.
- 32 Tātad ir jālemj par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Par prejudiciālo jautājumu

- 33 Valstu tiesu un Tiesas sadarbības procedūrā, kas izveidota ar LESD 267. pantu, Tiesai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas tai ļautu izspriest izskatāmo lietu. Šajā nolūkā Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi. Tiesas uzdevums ir interpretēt visas Savienības tiesību normas, kas valsts tiesām vajadzīgas, lai izlemtu lietas, kuras iesniegtas izskatīšanai šajās tiesās, pat ja šīs tiesību normas nav skaidri norādītas jautājumos, kurus tai ir nosūtījušas šīs tiesas (skat. it īpaši spriedumus, 2010. gada 14. oktobris, *Fuß*, C-243/09, EU:C:2010:609, 39. punkts; 2013. gada 30. maijs, *Worten*, C-342/12, EU:C:2013:355, 30. punkts, un 2013. gada 19. septembris, *Betriu Montull*, C-5/12, EU:C:2013:571, 40. punkts).
- 34 Līdz ar to, lai gan iesniedzējtiesa savu jautājumu ir uzdevusi tikai par LESD 20. panta interpretāciju, šis apstāklis neliedz Tiesai sniegt tai visus Savienības tiesību interpretācijas elementus, kuri tai var būt noderīgi, izspriežot iztiesājamo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa ir vai nav uz tiem atsaukusies sava jautājuma formulējumā. Šajā ziņā Tiesai no visas valsts tiesas iesniegtās informācijas un tostarp no lēmuma par prejudiciālo jautājumu uzdošanu pamatojuma ir jāizdala tie Savienības tiesību elementi, kuriem ir nepieciešama interpretācija, ņemot vērā strīda priekšmetu (skat. it īpaši spriedumus, 2010. gada 14. oktobris, *Fuß*, C-243/09, EU:C:2010:609, 40. punkts; 2013. gada 30. maijs, *Worten*, C-342/12, EU:C:2013:355, 31. punkts, un 2013. gada 19. septembris, *Betriu Montull*, C-5/12, EU:C:2013:571, 41. punkts).
- 35 Ņemot vērā šo judikatūru un iesniedzējtiesas lēmumā ietvertos elementus, uzdotais jautājums ir jāpārformulē tādējādi, ka ar to iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai, pirmkārt, LESD 21. pants un Direktīva 2004/38, kā arī, otrkārt, LESD 20. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kas liek automatiski atteikt trešās valsts valstspiederīgajam uzturēšanās atļauju attiecīgajā dalībvalstī, ja šim valstspiederīgajam ir iepriekšēja kriminālsodāmība, pat tad, ja ieinteresētās personas atsevišķā apgādībā ir divi nepilngadīgi bērni, kuri ir Savienības pilsoņi un kuri kopā ar viņu uzturas šajā dalībvalstī kopš savas dzimšanas, neizmantojot viņu tiesības uz brīvu pārvietošanos, un ja šī atteikuma sekas ir tādas, ka šiem bērniem ir jāatstāj Savienības teritorija.
- 36 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka iespējamās tiesības, kas trešo valstu valstspiederīgajiem ir piešķirtas ar Savienības tiesību normām par Savienības pilsonību, ir nevis šo pilsoņu personīgās tiesības, bet gan tiesības, kas ir atvasinātas no Savienības pilsoņa pārvietošanās un uzturēšanās brīvības īstenošanas (šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 8. maijs, *Ymeraga u.c.*, C-87/12, EU:C:2013:291, 35. punkts; 2013. gada 10. oktobris, *Alokpa un Moudoulou*, C-86/12, EU:C:2011:645, 22. punkts, un 2014. gada 12. marts, *O. un B.*, C-456/12, EU:C:2012:135, 36. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Tādējādi atvasinātās uzturēšanās tiesības par labu trešās valsts valstspiederīgajam būtībā pastāv tikai tad, ja tas ir vajadzīgs, lai nodrošinātu to, ka Savienības pilsonis var efektīvi īstenot savas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties tajā.
- 37 Šādos apstākļos ir jāpārbauda, vai tādām trešās valsts valstspiederīgajam, kāds ir *A. Rendón Marín*, var būt atvasinātas uzturēšanās tiesības, kas ir pamatotas vai nu ar LESD 21. pantu un Direktīvu 2004/38, vai nu ar LESD 20. pantu, un vajadzības gadījumā, vai viņa iepriekšējā kriminālsodāmība var attaisnot šo tiesību ierobežojumu.

Par LESD 21. pantu un Direktīvu 2004/38

Par atvasinātu uzturēšanās tiesību pastāvēšanu, kas ir pamatotas ar LESD 21. pantu un Direktīvu 2004/38

- 38 Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punktā ir noteikts, ka “šo direktīvu piemēro visiem Savienības pilsoņiem, kas pārceļas uz dzīvi vai uzturas dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi, un uz viņu ģimenes locekļiem atbilstīgi 2. panta 2) punkta definīcijai, kuri tos pavada vai pārceļas kopā ar tiem”.

- 39 Šajā gadījumā *A. Rendón Marín* ir trešās valsts valstspiederīgais, kas ir nepilngadīgu Savienības pilsoņu tēvs, kuri ir viņa atsevišķā aizgādībā un kuri ir vienmēr uzturējušies vienā dalībvalstī, tas ir, Spānijas Karalistē.
- 40 Tā kā *A. Rendón Marín* dēls, kurš ir nepilngadīgs bērns, nekad nav izmantojis savas tiesības brīvi pārvietoties un ir vienmēr uzturējies dalībvalstī, kuras valstiskā piederība viņam ir, jākonstatē, ka uz šo bērnu neattiecas jēdziens “saņēmēji” Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punkta izpratnē, tādējādi tā viņam nav piemērojama (spriedumi, 2011. gada 15. novembris, *Dereci* u.c., C-256/11, EU:C:2011:734, 57. punkts, un 2012. gada 6. decembris, *O.* u.c., C-356/11 un C-357/11, EU:C:2012:776, 42. punkts).
- 41 Savukārt, kā apgalvo Spānijas, Grieķijas, Itālijas un Polijas valdības, kā arī Komisija, uz *A. Rendón Marín* meitu, kura ir nepilngadīgs bērns, kuram ir Polijas pilsonība un kurš kopš savas dzimšanas dzīvo Spānijā, attiecas jēdziens “saņēmējs” Direktīvas 2004/38 3. panta 1. punkta izpratnē.
- 42 Tiesa ir uzsvērusi, ka citas dalībvalsts valstspiederīgā situācija uzņēmējā dalībvalstī tikai tāpēc, ka tas dzimis uzņēmējā dalībvalstī un nav izmantojis tiesības uz brīvu pārvietošanos, nav pielīdzināma situācijai tikai valsts iekšienē, liedzot šim valstspiederīgajam gūt labumu uzņēmējā dalībvalstī no Savienības tiesību normām personu brīvas pārvietošanās un uzturēšanās jomā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2004. gada 19. oktobris, *Zhu* un *Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, 19. punkts).
- 43 No minētā izriet, ka *A. Rendón Marín* meita ir tiesīga atsaukties uz LESD 21. panta 1. punktu un uz tiesību normām, kas pieņemtas tā piemērošanai (šajā ziņā skat. spriedumu, 2004. gada 19. oktobris, *Zhu* un *Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, 26. punkts).
- 44 Šādos apstākļos LESD 21. panta 1. punktā un Direktīvā 2004/38 *A. Rendón Marín* meitai būtībā ir piešķirtas uzturēšanās tiesības Spānijā.
- 45 Tomēr, Tiesas ieskatā, šīs Savienības pilsoņu uzturēšanās tiesības citas dalībvalsts teritorijā, kurai viņi nav valstiski piederīgi, tiek atzītas, ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, kas ir paredzēti LESD, kā arī tā piemērošanai pieņemtās tiesību normās (spriedums, 2004. gada 19. oktobris, *Zhu* un *Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, 26. punkts), šos ierobežojumus un nosacījumus piemērojot, ievērojot Savienības tiesībās noteiktos ierobežojumus un atbilstoši šo tiesību vispārējiem principiem, it īpaši samērīguma principam (šajā ziņā it īpaši skat. spriedumus, 2002. gada 17. septembris, *Baumbast* un *R*, C-413/99, EU:C:2010:493, 91. punkts, un 2004. gada 19. oktobris, *Zhu* un *Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, 32. punkts).
- 46 Attiecībā uz šiem nosacījumiem ir jāprecizē, ka atbilstoši Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunktam ikvienam Savienības pilsonim ir uzturēšanās tiesības citas dalībvalsts, kurai viņš nav valstiski piederīgs, teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus, ja uzņēmējā dalībvalstī viņa līdzekļi ir pietiekami viņam pašam un viņa ģimenes locekļiem, lai nekļūtu par uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā, un viņam ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums uzņēmējā dalībvalstī.
- 47 Uzturēšanās tiesības *A. Rendón Marín* meitai var tikt piešķirtas tikai tad, ja viņa atbilst Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem, izņemot, ja viņa būtu ieguvusi pastāvīgās uzturēšanās tiesības Spānijā atbilstoši šīs direktīvas 16. panta 1. punktam, un tad viņas uzturēšanās tiesībām netiktu piemēroti šīs direktīvas III nodaļa, it īpaši šajā 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā, paredzētie noteikumi.
- 48 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka Savienības pilsonim gan ir jābūt pietiekamiem līdzekļiem, tomēr Savienības tiesībās nav noteiktas nekādas prasības attiecībā uz to izcelsmi, tādējādi tos it īpaši var piegādāt trešās valsts valstspiederīgais, kurš ir attiecīgo nepilngadīgo pilsoņu vecāks (šajā ziņā skat. spriedumus, 2004. gada 19. oktobris, *Zhu* un *Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, 30. punkts, kā arī 2013. gada 10. oktobris, *Alokpa* un *Moudoulou*, C-86/12, EU:C:2013:645, 27. punkts).

- 49 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka *A. Rendón Marín* bērni saņem atbilstošu aprūpi un izglītību. Turklāt tiesas sēdē Spānijas valdība precizēja, ka saskaņā ar Spānijas tiesību aktiem *A. Rendón Marín* ir veselības apdrošināšana viņam pašam un viņa bērniem. Ņemot to vērā, iesniedzējtiesai ir jākonstatē, vai *A. Rendón Marín* meitai pašai vai ar viņas tēva starpniecību ir pietiekami līdzekļi un visaptverošs veselības apdrošināšanas segums Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.
- 50 Attiecībā uz jautājumu, vai *A. Rendón Marín*, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais, var kā tāda Savienības pilsoņa tiešais augšupējais, kuram ir uzturēšanās tiesības atbilstoši Direktīvai 2004/38, atsaukties uz atvasinātām uzturēšanās tiesībām, no Tiesas judikatūras izriet, ka Savienības pilsoņa, kam ir uzturēšanās tiesības, “apgādībā” esoša ģimenes locekļa statuss izriet no faktiskās situācijas, ko raksturo apstākļi, ka ģimenes locekļa materiālo atbalstu nodrošina uzturēšanās atļaujas īpašnieks, tādējādi, ja situācija ir pretēja, kā tas ir šajā gadījumā, proti, uzturēšanās atļaujas īpašnieks ir trešās valsts valstspiederīgā apgādībā, pēdējais minētais nevar atsaukties uz augšupējā statusu, kurš “apgādā” minēto īpašnieku, Direktīvas 2004/38 izpratnē, lai saņemtu uzturēšanās tiesības uzņēmējā dalībvalstī (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 10. oktobris, *Aloka* un *Moudoulou*, C-86/12, EU:C:2013:645, 25. punkts).
- 51 Tomēr, neļaujot tēvam vai mātei, kura ir kādas trešās valsts valstspiederīgā un kuras faktiskā aizgādībā ir nepilngadīgs Savienības pilsonis, uzturēties kopā ar šo pilsoni uzņēmējā dalībvalstī, viņas uzturēšanās tiesības pilnībā zaudētu lietderīgo iedarbību, jo nepilngadīga bērna uzturēšanās tiesību izmantošana obligāti nozīmē, ka šim bērnam ir tiesības būt kopā ar personu, kuras aizgādībā bērns faktiski atrodas, un ka tāpēc šai personai ir jābūt iespējai dzīvot kopā ar bērnu uzņēmējā dalībvalstī šīs uzturēšanās laikā (skat. spriedumus, 2004. gada 19. oktobris, *Zhu* un *Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, 45. punkts, kā arī 2013. gada 10. oktobris, *Aloka* un *Moudoulou*, C-86/12, EU:C:2013:645, 28. punkts).
- 52 Tādējādi, tā kā LESD 21. pantā un Direktīvā 2004/38 uzturēšanās tiesības uzņēmējā dalībvalstī tiek piešķirtas nepilngadīgam citas dalībvalsts valstspiederīgajam, kas atbilst šīs direktīvas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktajiem nosacījumiem, šīs pašas tiesību normas ļauj tēvam vai mātei, kam faktiski ir šī valstspiederīgā aizgādības tiesības, uzturēties kopā ar viņu uzņēmējā dalībvalstī (spriedumi, 2004. gada 19. oktobris, *Zhu* un *Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, 46. un 47. punkts, kā arī 2013. gada 10. oktobris, *Aloka* un *Moudoulou*, C-86/12, EU:C:2013:645, 29. punkts).
- 53 Abstrahējoties no šī sprieduma 47. punktā norādītā pieņēmuma, ka, ja, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, kā tas ir uzsvērts šī paša sprieduma 49. punktā, *A. Rendón Marín* meita atbilst Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punktā noteiktajiem nosacījumiem, lai saņemtu uzturēšanās tiesības Spānijā, pamatojoties uz LESD 21. pantu un šo direktīvu, pēdējie minētie ir jāinterpretē tādējādi, ka tie būtībā liedz atteikt *A. Rendón Marín* atvasinātas uzturēšanās tiesības šīs dalībvalsts teritorijā.
- Par iepriekšējas kriminālsodāmības ietekmi uz atvasināto uzturēšanās tiesību atzīšanu, ņemot vērā Direktīvas 2004/38 27. un 28. pantu
- 54 Šeit ir jāpārbauda, vai iespējamās *A. Rendón Marín* atvasinātās uzturēšanās tiesības var tikt ierobežotas ar tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir aplūkots pamatlietā.
- 55 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu uzturēšanās tiesības Savienībā nav beznosacījuma, bet tām var būt Līgumā, kā arī tā piemērošanai pieņemtajās tiesību normās paredzētie ierobežojumi un nosacījumi (it īpaši skat. spriedumu, 2008. gada 10. jūlijs, C-33/07, EU:C:2008:396, 21. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 56 Jānorāda arī, ka atbilstoši Direktīvas 2004/38 preambulas 23. apsvērumam Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu izraidīšana sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ ir pasākums, kas var nopietni kaitēt personām, kuras, īstenojot ar Līgumu piešķirtās tiesības un brīvības, ir faktiski

- integrējušās uzņēmējā dalībvalstī. Šī iemesla dēļ, kā tas izriet no Direktīvas 2004/38 preambulas 24. apsvēruma, ar to ir ieviests aizsardzības pret izraidīšanas pasākumiem režīms, kas ir balstīts uz attiecīgo personu integrācijas uzņēmējā dalībvalstī pakāpi, tādējādi, ka jo augstāka ir Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu integrācijas uzņēmējā dalībvalstī pakāpe, jo spēcīgākai ir jābūt viņu aizsardzībai pret izraidīšanu (spriedums, 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 24. un 25. punkts).
- 57 Attiecībā uz pamatlietu uzturēšanās tiesību ierobežojumi it īpaši izriet no Direktīvas 2004/38 27. panta 1. punkta, tiesību normas, kas ļauj dalībvalstīm ierobežot Savienības pilsoņu vai viņu ģimenes locekļu uzturēšanās tiesības, neatkarīgi no viņu valstspiederības, it īpaši sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ (šajā ziņā skat. spriedumu, 2008. gada 10. jūlijs, *Jipa*, C-33/07, EU:C:2008:396, 22. punkts).
- 58 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka izņēmums sabiedriskās kārtības nodrošināšanai ir atkāpe no Savienības pilsoņu vai viņu ģimenes locekļu uzturēšanās tiesībām, kas ir jāsaprot šauri un kura piemērojamību dalībvalstis nevar noteikt vienpusēji (skat. šajā ziņā spriedumus, 1974. gada 4. decembris, *van Duyn*, 41/74, EU:C:1974:133, 18. punkts; 1977. gada 27. oktobris, *Bouchereau*, 30/77, EU:C:1977:172, 33. punkts; 2004. gada 29. aprīlis, *Orfanopoulos un Oliveri*, C-482/01 un C-493/01, EU:C:2004:262, 65. punkts; 2006. gada 27. aprīlis, Komisija/Vācija, C-441/02, EU:C:2006:253, 34. punkts, kā arī 2007. gada 7. jūnijs, Komisija/Nīderlande, C-50/06, EU:C:2007:325, 42. punkts).
- 59 Kā izriet no Direktīvas 2004/38 27. panta 2. punkta pirmās daļas, lai Savienības pilsoņa vai viņa ģimenes locekļa uzturēšanās tiesību ierobežošanas pasākumi, it īpaši sabiedriskās kārtības pasākumi, būtu pamatoti, ir jāievēro samērīguma princips un ir jābalstās tikai uz attiecīgā indivīda personisko darbību.
- 60 Jāpiebilst, ka šīs direktīvas 27. panta 2. punktā ir uzsvērts, ka ar iepriekšēju kriminālsodāmību pašu par sevi nevar pamatot sabiedriskās kārtības vai valsts drošības pasākumus, ka attiecīgās personas uzvedībai ir jārada patiešs un reāls apdraudējums attiecīgās sabiedrības vai dalībvalsts interesēm un ka nav pieņemami attaisnojumi, kas nav tieši saistīti ar attiecīgo individuālo gadījumu vai pamatojas uz vispārēju praksi (šajā ziņā skat. spriedumus, 2008. gada 10. jūlijs, *Jipa*, C-33/07, EU:C:2008:396, 23. un 24. punkts, kā arī 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 48. punkts).
- 61 No minētā izriet, ka Savienības tiesības nepieļauj tādu uzturēšanās tiesību ierobežojumu, kas ir pamatots ar vispārējo prevenciju un izlemts ar preventīvu mērķi attiecībā uz citiem ārzemniekiem, it īpaši, ja šis pasākums ir pasludināts automātiski pēc kriminālsoda piespriešanas, neņemot vērā ne noziedzīgā nodarījuma izdarītāja personisko uzvedību, ne to, kā viņš apdraud sabiedrisko kārtību (šajā ziņā skat. spriedumu, 2006. gada 27. aprīlis, Komisija/Vācija, C-441/02, EU:C:2006:253, 93. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 62 Tādējādi, lai izvērtētu, vai izraidīšanas pasākums ir samērīgs ar sasniedzamo leģitīmo mērķi, šajā gadījumā – sabiedriskās kārtības vai valsts drošības aizsardzību, ir jāņem vērā Direktīvas 2004/38 28. panta 1. punktā paredzētie kritēriji, proti, tas, cik ilgi ieinteresētā persona ir uzturējusies uzņēmējas dalībvalsts teritorijā, viņas vecums, veselības stāvoklis, ģimenes un ekonomiskais stāvoklis, sociālā un kulturālā integrācija uzņēmējā dalībvalstī, un tas, cik stipra saikne viņu vieno ar izcelsmes valsti. Ir svarīgi, ka samērīguma principa ietvaros tiktu ņemta vērā arī pārkāpuma smaguma pakāpe.
- 63 Šajā ziņā ir jānorāda, ka pamatlietā aplūkotajā tiesiskajā regulējumā sākotnējās uzturēšanās atļaujas iegūšana automātiski un bez jebkādas atkāpes iespējas tiek pakārtota iepriekšēju kriminālsodāmību neesamībai Spānijā vai valstīs, kurās attiecīgā persona iepriekš ir uzturējusies.

- 64 Šajā gadījumā iesniedzējtiesas lēmumā ir norādīts, ka, piemērojot šo tiesisko regulējumu, *A. Rendón Marín* 2010. gada 18. februārī iesniegtais pieteikums par pagaidu uzturēšanās atļaujas piešķiršanu izņēmuma apstākļu dēļ ir ticis noraidīts tāpēc, ka ir iepriekšējas kriminālsodāmības. Tātad lūgtā uzturēšanās atļauja tika atteikta automātiski, neņemot vērā prasītāja pamatlietā īpašo situāciju, proti, neizvērtējot ne viņa personīgo uzvedību, ne iespējamo faktisko apdraudējumu, ko ieinteresētā persona varētu radīt sabiedriskajai kārtībai vai valsts drošībai.
- 65 Attiecībā uz šajā gadījumā atbilstošo apstākļu izvērtēšanu no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka *A. Rendón Marín* ir ticis notiesāts par noziedzīgu nodarījumu, kas ir izdarīts 2005. gadā. Šī iepriekšējā kriminālsodāmība pati par sevi nevar pamatot uzturēšanās atļaujas atteikumu. Tā kā attiecīgās personas uzvedībai ir jārada patiesi, reāli un pietiekami nopietni draudi sabiedrības pamatinteresēm un Tiesa ir uzsvērusi, ka nosacījumam par patiesa apdraudējuma pastāvēšanu būtībā ir jābūt izpildītam brīdī, kad tiek veikts aplūkotais pasākums (it īpaši skat. spriedumu, 1977. gada 27. oktobris, *Boucherea*, 30/77, EU:C:1977:172, 28. punkts), šķiet, ka tas tā nav šajā gadījumā, jo *A. Rendón Marín* piespriests brīvības atņemšanas sods ir atlikts, un šķiet, ka nav ticis izpildīts.
- 66 Turklāt attiecībā uz iespējamo *A. Rendón Marín* izraidīšanu svarīgi, pirmkārt, ir ņemt vērā pamattiesības, kuru ievērošanu nodrošina Tiesa, it īpaši tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kas ir pasludinātas Eiropas Savienības pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 7. pantā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 52. punkts), un, otrkārt, ievērot samērīguma principu. Šis Hartas 7. pants ir jāinterpretē kopā ar pienākumu ņemt vērā bērna prioritārās intereses, kas ir atzītas Hartas 24. panta 2. punktā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2009. gada 23. decembris, *Detiček*, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, 53. un 54. punkts).
- 67 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, LESD 21. pants un Direktīva 2004/38 ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram automātiski ir jāatsaka piešķirt uzturēšanās atļauju trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir tāda nepilngadīga bērna vecāks, kurš ir Savienības pilsonis, atrodas viņa apgādībā un kopā ar viņu dzīvo uzņemošajā dalībvalstī, tikai tādēļ, ka viņam ir iepriekšēja kriminālsodāmība.
- Par LESD 20. pantu*
- Par atvasināto uzturēšanās tiesību pastāvēšanu atbilstoši LESD 20. pantam
- 68 Ja iesniedzējtiesa, pārbaudot Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punktā noteiktos nosacījumus, konstatē, ka šie nosacījumi nav izpildīti, un katrā ziņā tie, kas attiecas uz *A. Rendón Marín* dēlu, kas ir nepilngadīgs bērns, kurš vienmēr ir dzīvojis dalībvalstī, kurai viņš ir valstiski piederīgs, ir jāpārbauda, vai vajadzības gadījumā *A. Rendón Marín* atvasinātas uzturēšanās tiesības var tikt pamatotas ar LESD 20. pantu.
- 69 Vispirms ir jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai LESD 20. pantā ikvienai personai, kam ir dalībvalsts pilsonība, tiek piešķirts Savienības pilsoņa statuss, kas ir dalībvalstu valstspiederīgo pamatstatuss (skat. spriedumu, 2016. gada 30. jūnijs, *NA*, C-115/15, EU:C:2016:487, 70. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 70 Savienības pilsonība ikvienam Savienības pilsonim nodrošina primāras un individuālas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ievērojot Līgumā noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī tā īstenošanai noteiktos pasākumus (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 7. oktobris, *Lassal*, C-162/09, EU:C:2010:592, 29. punkts, un 2012. gada 16. oktobris, Ungārija/Slovākija, C-364/10, EU:C:2012:630, 43. punkts).
- 71 Kā Tiesa ir nospriedusi 2011. gada 8. marta sprieduma *Ruiz Zambrano* (C-34/09, EU:C:2011:124) 42. punktā, LESD 20. pants nepieļauj valsts pasākumus, kuru rezultātā Savienības pilsoņiem tiek liegts faktiski izmantot ar viņu statusu saistītās galvenās tiesības.

- 72 Savukārt Līguma normās par Savienības pilsonību nav piešķirtas autonomas tiesības trešo valstu valstspiederīgajiem (spriedumi, 2012. gada 8. novembris, *Iida*, C-40/11, EU:C:2012:691, 66. punkts, un 2013. gada 8. maijs, *Ymeraga* u.c., C-87/12, EU:C:2013:291, 34. punkts).
- 73 Kā tas ir atgādināts šī sprieduma 36. punktā, iespējamās tiesības, kas trešo valstu valstspiederīgajiem ir piešķirtas ar Līguma noteikumiem par Savienības pilsonību, ir nevis šo pilsoņu personiskās tiesības, bet gan tiesības, kas ir atvasinātas no Savienības pilsonim piemērojāmām tiesībām. Minēto atvasināto tiesību mērķis un pamatojums ir pamatoti ar konstatējumu, ka atteikums tās atzīt var aizskart it īpaši Savienības pilsoņa pārvietošanās brīvību (spriedumi, 2012. gada 8. novembris, *Iida*, C-40/11, EU:C:2012:691, 67. un 68. punkts, kā arī 2013. gada 8. maijs, *Ymeraga* u.c., C-87/12, EU:C:2013:291, 35. punkts).
- 74 Šajā ziņā Tiesa jau ir konstatējusi, ka ir tādas ļoti īpašas situācijas, kurās, lai gan sekundārās tiesības attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo uzturēšanās tiesībām nav piemērojamas un attiecīgais Savienības pilsonis nav izmantojis savu pārvietošanās brīvību, tomēr uzturēšanās tiesības ir jāpiešķir trešās valsts valstspiederīgajam, kurš ir šī pilsoņa ģimenes loceklis, pretējā gadījumā netiktu ievērota Savienības pilsonības lietderīgā iedarbība, ja kā šādu tiesību atteikuma sekas minētajam pilsonim faktiski būtu jāpamet Savienības teritorija kopumā, tādējādi atņemot viņam iespēju faktiski izmantot atbilstoši šim statusam piešķirtās tiesības (šajā ziņā skat. spriedumus, 2011. gada 8. marts, *Ruiz Zambrano*, C-34/09, EU:C:2011:124, 43. un 44. punkts; 2011. gada 15. novembris, *Dereci* u.c., C-256/11, EU:C:2011:734, 66. un 67. punkts; 2012. gada 8. novembris, *Iida*, C-40/11, EU:C:2012:691, 71. punkts; 2013. gada 8. maijs, *Ymeraga* u.c., C-87/12, EU:C:2013:291, 36. punkts, kā arī 2013. gada 10. oktobris, *Alokpa* un *Moudoulou*, C-86/12, EU:C:2013:645, 32. punkts).
- 75 Iepriekš minētās situācijas raksturo fakts, ka, kaut arī tās tiek regulētas tiesiskajā regulējumā, kas *a priori* ietilpst dalībvalstu kompetencē, proti, tajā, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgo tiesībām ieceļot un uzturēties ārpus atvasināto tiesību normu piemērošanas jomas, kuras noteiktos apstākļos paredz šādu tiesību piešķiršanu, šim situācijām tomēr ir raksturīga saikne ar Savienības pilsoņa pārvietošanās un uzturēšanās brīvību, kas liedz minētajiem valstspiederīgajiem atteikt ieceļošanas un uzturēšanās tiesības dalībvalstī, kurā šis pilsonis dzīvo, lai neaizskartu šo brīvību (šajā ziņā skat. spriedumus, 2012. gada 8. novembris, *Iida*, C-40/11, EU:C:2012:691, 72. punkts, un 2013. gada 8. maijs, *Ymeraga* u.c., C-87/12, EU:C:2013:291, 37. punkts).
- 76 Šajā gadījumā, tā kā *A. Rendón Marín* bērni ir valstiski piederīgi dalībvalstij, proti, viņiem ir attiecīgi Spānijas un Polijas pilsonība, viņiem ir Savienības pilsoņa statuss (šajā ziņā skat. spriedumus, 2003. gada 2. oktobris, *Garcia Avello*, C-148/02, EU:C:2003:539, 21. punkts, kā arī 2004. gada 19. oktobris, *Zhu* un *Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, 25. punkts).
- 77 Tādējādi *A. Rendón Marín* bērniem kā Savienības pilsoņiem ir tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties Savienības teritorijā un jebkurš šo tiesību ierobežojums ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā.
- 78 Tādējādi, ja – kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai – uzturēšanās [tiesību] atteikums *A. Rendón Marín*, kurš ir trešās valsts valstspiederīgais, kura atsevišķajai aizgādībai ir uzticēti šie bērni, liktu ieinteresētajai personai atstāt Savienības teritoriju, no tā var izrietēt minēto tiesību ierobežojums, it īpaši uzturēšanās tiesību, jo minētie bērni var būt spiesti pavadīt *A. Rendón Marín* un tātad pamest Savienības teritoriju kopumā. Tēva iespējama pienākums atstāt Savienības teritoriju tādējādi viņiem atņem iespēju faktiski īstenot pamattiesības, ko viņiem tātad nodrošina viņu Savienības pilsoņu statuss (šajā ziņā skat. spriedumus, 2011. gada 15. novembris, *Dereci* u.c., C-256/11, EU:C:2011:734, 67. punkts; 2012. gada 8. novembris, *Iida*, C-40/11, EU:C:2012:691, 71. punkts; 2013. gada 8. maijs, *Ymeraga* u.c., C-87/12, EU:C:2013:291, 36. punkts, kā arī 2013. gada 10. oktobris, *Alokpa* un *Moudoulo*, C-86/12, EU:C:2013:645, 32. punkts).

- 79 Vairākas dalībvalstis, kas ir iesniegušas savus apsvērumus, apgalvo, ka *A. Rendón Marín* un viņa bērni varot doties uz Poliju, kas ir viņa meitas pilsonības dalībvalsts. Savukārt *A. Rendón Marín* tiesas sēdē apgalvoja, ka viņš neuztur nekādus sakarus ar meitas mātes ģimeni, kas, kā viņš apgalvo, nedzīvo Polijā, un ka ne viņš, ne viņa bērni nezina poļu valodu. Šajā ziņā iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā visus pamatlietas apstākļus, *A. Rendón Marín* kā tēvs, kurš viens pats īsteno savu bērnu faktisko aizgādību, var vajadzības gadījumā faktiski izmantot atvasinātas tiesības viņus pavadīt un uzturēties kopā ar viņiem Polijā, tādējādi Spānijas iestāžu atteikuma piešķirt viņam uzturēšanās atļauju sekas nebūtu, ka viņa bērniem būtu pienākums atstāt Savienības teritoriju kopumā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 10. oktobris, *Alopa* un *Moudoulou*, C-86/12, EU:C:2013:645, 34. un 35. punkts).
- 80 Ar nosacījumu, ka tiek veiktas šī sprieduma 78. un 79. punktā minētās pārbaudes, no Tiesas rīcībā esošās informācijas šķietami izriet, ka situācijas pamatlietā sekas varētu būt, ka *A. Rendón Marín* bērniem tiek liegta iespēja faktiski izmantot pamattiesības, ko viņiem piešķir Savienības pilsoņa statuss, un ka tādējādi tā ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā.

Par iespēju ierobežot atvasinātās uzturēšanās tiesības, kas izriet no LESD 20. panta

- 81 Jāuzsver, ka LESD 20. pants neietekmē dalībvalstu iespēju atsaukties uz izņēmumu saistībā it īpaši ar sabiedriskās kārtības un valsts drošības saglabāšanu. Šādos apstākļos, tā kā *A. Rendón Marín* situācija ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, novērtējot to, ir jāņem vērā tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kas ir paredzētas Hartas 7. pantā, interpretējot šo pantu, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 66. punktā, kopā ar pienākumu ņemt vērā bērna interešu prioritāti, kas ir atzīta Hartas 24. panta 2. punktā.
- 82 Turklāt, kā tas ir atgādināts šā sprieduma 58. punktā, “sabiedriskās kārtības” un “valsts drošības” jēdzieni kā atkāpes no Savienības pilsoņu vai viņu ģimenes locekļu uzturēšanās tiesībām pamatojums ir jāsaprot šauri tādējādi, ka dalībvalstis nevar noteikt to piemērojamību vienpusēji bez Savienības iestāžu kontroles.
- 83 Tādējādi Tiesa ir norādījusi, ka “sabiedriskās kārtības” jēdziens katrā ziņā nozīmē, ka papildus sabiedriskās kārtības traucējumiem, ko rada jebkurš likumpārkāpums, pastāv reāls un pietiekami nopietns apdraudējums sabiedrības pamatinteresēm. Saistībā ar “valsts drošības” jēdzienu no Tiesas judikatūras izriet, ka šis jēdziens ietver gan dalībvalsts iekšējo, gan ārējo drošību un ka tādējādi nopietns valsts iestāžu un dienestu darbības apdraudējums, kā arī iedzīvotāju izdzīvošana, tāpat kā ārējo attiecību vai tautu mierīgas līdzāspastāvēšanas būtiska traucējuma risks vai arī militāro interešu apdraudējums, var ietekmēt valsts drošību (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 43. un 44. punkts, kā arī 2016. gada 15. februāris, *N.*, C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 65. un 66. punkts).
- 84 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka, tā kā uzturēšanās tiesību atteikums ir balstīts uz reāla un pietiekami nopietna apdraudējuma pastāvēšanu sabiedriskajai kārtībai vai valsts drošībai, ņemot vērā trešās valsts valstspiederīgā, kam ir bērnu, kuri ir Savienības pilsoņi, atsevišķa aizgādība, izdarītos noziedzīgos nodarījumus, šāds atteikums varētu atbilst Savienības tiesībām.
- 85 Taču šāds secinājums nevar tikt izdarīts automātiski, pamatojoties tikai uz ieinteresētās personas iepriekšējo kriminālsodāmību. Tas attiecīgā gadījumā var izrietēt tikai no iesniedzējtiesas izdarīta konkrēta visu aktuālo un atbilstošo lietas apstākļu vērtējuma, ievērojot samērīguma principu, bērna interešu prioritāti un pamattiesības, kuru ievērošanu nodrošina Tiesa.

- 86 Tādējādi, izdarot šo vērtējumu, it īpaši ir jāņem vērā attiecīgā indivīda personīgā uzvedība, ieinteresētās personas uzturēšanās attiecīgās dalībvalsts teritorijā ilgums un likumīgums, izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturs un smagums, ieinteresētās personas pašreizējās bīstamības sabiedrībai pakāpe, attiecīgo bērnu vecums un viņu veselības stāvoklis, kā arī viņu ģimenes un ekonomiskā situācija.
- 87 No minētā izriet, ka LESD 20. pants ir jāinterpretē tādējādi, kas tas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram automātiski tiek atteikta uzturēšanās atļauja trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir nepilngadīgu bērnu, kuri ir Savienības pilsoņi un kuri ir viņa atsevišķā aizgādībā, vecāks, pamatojoties tikai uz to, ka viņam ir iepriekšējas kriminālsodāmības, ja minētā atteikuma sekas ir tādas, ka šiem bērniem ir jāatstāj Savienības teritorija.
- 88 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild šādi:
- LESD 21. pants un Direktīva 2004/38 ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram automātiski ir jāatsakās piešķirt uzturēšanās atļauju trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir tāda nepilngadīga bērna vecāks, kurš ir Savienības pilsonis, kurš ir valstiski piederīgs citai dalībvalstij, kas nav uzņēmēja dalībvalsts, atrodas viņa apgādībā un kopā ar viņu dzīvo uzņēmēja dalībvalstī, tikai tādēļ, ka viņam ir iepriekšēja kriminālsodāmība;
 - LESD 20. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj šo pašu valsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram automātiski ir jāatsakās piešķirt uzturēšanās atļauju trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir tādu nepilngadīgu bērnu vecāks, kuri ir Savienības pilsoņi un kuri ir viņa atsevišķā aizgādībā, tikai tādēļ, ka viņam ir iepriekšēja kriminālsodāmība, ja minētā atteikuma sekas ir tādas, ka šiem bērniem ir jāatstāj Savienības teritorija.

Tiesāšanās izdevumi

- 89 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

LESD 21. pants un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīva 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram automātiski ir jāatsakās piešķirt uzturēšanās atļauju trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir tāda nepilngadīga bērna vecāks, kurš ir Savienības pilsonis, kurš ir valstiski piederīgs citai dalībvalstij, kas nav uzņēmēja dalībvalsts, atrodas viņa apgādībā un kopā ar viņu dzīvo uzņēmēja dalībvalstī, tikai tādēļ, ka viņam ir iepriekšēja kriminālsodāmība.

LESD 20. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj šo pašu valsts tiesisko regulējumu, atbilstoši kuram automātiski ir jāatsakās piešķirt uzturēšanās atļauju trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir tādu nepilngadīgu bērnu vecāks, kuri ir Savienības pilsoņi un kuri ir viņa atsevišķā aizgādībā, tikai tādēļ, ka viņam ir iepriekšēja kriminālsodāmība, ja minētā atteikuma sekas ir tādas, ka šiem bērniem ir jāatstāj Eiropas Savienības teritorija.

[Paraksti]